

Förslag till Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder

Enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor skall ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Boverket har med stöd av förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m., meddelat föreskrifter (BFS 1993:57) om krav på anordningar för tidig varning vid brand inom byggnader som används för visst ändamål, t.ex. vårdanläggningar och bostäder. Föreskrifterna gäller för byggnader som nyuppförs och för tillbyggnader.

Räddningsverket beslutar härmed följande allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder. Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer (SRVFS 2004:2) om brandvarnare i bostäder upphör samtidigt att gälla.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. Allmänna råd är inte tvingande, utan deras funktion är att förtydliga innebörden i en lag, förordning eller myndighetsföreskrifter och att ge generella rekommendationer om deras tillämpning.

Allmänna råd är markerade med grå bakgrund.

Bakgrund

Tiden från brandstart till en fullt utvecklad rumsbrand är ofta mycket kort. Till följd av den rök- och värmeutveckling som sker vid brand i byggnads-material och inredningsdetaljer, uppstår en kritisk situation för människor som vistas i byggnaden redan efter några minuter från brandstart.

Den som tidigt uppmärksammas på en brand har väsentligt ökade möjligheter att kunna sätta sig i säkerhet och därmed undvika att skadas till följd av branden. Om en brand upptäcks i ett tidigt skede ökar även möjligheterna att kunna släcka branden och därigenom begränsa skador på egendom och miljö.

Ägare och nyttjanderättshavares skyldigheter

Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall, enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

För att hindra eller begränsa skador till följd av bränder bör varje byggnad som stadigvarande eller tillfälligt är avsedd att användas som bostad vara försedd med tillräckligt antal fast installerade och fungerande brandvarnare eller motsvarande anordningar för tidig varning vid brand.

Exempel på byggnader som tillfälligt används för bostadsändamål är fritidshus, övernattningsrum eller liknande utrymmen.

Ansvarsförhållandet mellan ägare och nyttjanderättshavare kan lämpligen klargöras i hyreskontrakt eller någon annan form av avtal mellan parterna (i regel fastighetsägare och hyresgäst). Om inte annat avtalas bör ägaren ansvara för installationen av brandvarnare och nyttjanderättshavaren ansvara för skötseln.

Olika typer av brandvarnare

Med brandvarnare avses en anordning som fortlöpande kan registrera kännetecknen på en begynnande brand och avge en larmsignal. Det finns en standard för brandvarnare, SS-EN 14604.

För hörselskadade finns särskilda brandvarnare där larmsignalen kopplas vidare till en ljus- eller vibrationsanordning, eller har en sådan frekvens att den kan uppfattas direkt.

Strömförsörjning till brandvarnare kan ske via anslutning till elnätet eller genom batteri. Nätanslutna brandvarnare bör installeras i bostäder där

hyresgäster bedöms ha svårt att själva klara skötseln, såsom byte av batteri och funktionskontroll.

Montering och skötsel

Inom varje bostadslägenhet bör det finnas minst en fungerande brandvarnare på varje våningsplan. Brandvarnaren bör placeras enligt bruksanvisning och på ett sådant sätt att brand kan upptäckas tidigt. Vidare bör brandvarnaren placeras så att sovande personer kan väckas av signalen.

Kontroll av brandvarnarens funktion bör ske regelbundet samt när bostaden inte använts under en längre tid. I de fall då brandvarnare innehåller batteri för strömförsörjning bör rutiner finnas för regelbundet byte av batterier.

Avståndet mellan brandvarnare i ett bostadsutrymme bör normalt inte vara större än 12 meter. En brandvarnare täcker ca 60 m².

Tillsyn och kontroll

Enligt 5 kap. 1 § i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor utövar kommunen tillsyn över efterlevnaden av lagens krav på brandskydd i byggnader och andra anläggningar. Tillsynen kan även omfatta bostadsutrymmen.